

Передплата
на «РУСЛАНА» вносять:
в Австрії:
за цілий рік . . . 20 кор.
за пів року . . . 10 кор.
за чверть року . . . 5 кор.
за місяць . . . 1.70 кор.

За границею:
за цілий рік: зі щоденною
виплатою 7 доларів, або 12
рублів; з виплатою двічі
в тиждень 5½ долара, або 10
рублів; з виплатою по субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокі числа по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484 — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш.
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові щодня крім неділь руских свят о 5½ год. по полудні.
Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» при ул. Осолінських ч. 11. партер (фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсманна.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—
Реклямації неопечатані є вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Масонська господарка.

Коли недавно страчено одного лиш члена вільномулярської секти, то кілька то цілий світ наслухав ся і начитав ся, як великий був се чоловік, кілька то людскість стратила в нїм, що се був правдивий мученик, а єго катами були клерикали, клерикальна мафія, єзуїти, клерикальний король і т. д. і т. д. Закидали правительству, судам і королеви, що підписав засуд несправедливо, задля нетолеранції, хотий засуд був виданий зовсім після права, а процес був переведений по всякій формі. Тому то, коли би подібних справок був допустив ся не вільномуляр, але і найбільший клерикал, то було би з ним послїдним стало ся то само, що і з вільномуляром; про несправедливість прото нема і сесїди. Маю на думці Феррера. Коли перегомонів сей перший крик, що заглушив цілий світ, тоді почали виринати вісти про Феррера, що були для него не дуже підглібні. Тому, що ті вісти були якраз правдиві, то масонська печать перейшла над ними до порядку дневного і через се допняла свої ціли, бо сі правдиві вісти не зробили такого вражіння, яке повинні зробити. З одного лише факту можна вносити, який то був характер. Коли він був учителем іспанського языка у Франції і пізнав ся там з одною женщиною дуже багатою, а при тім дуже побожною, то перед нею удавав найпобожнійшого чоловіка в світі

так, що коли відїхав до Іспанї, прислав їй дуже гарну статую Матери Божої. Відвдячуючи ся єму за так малий для неї дарунок, робить она зго легатором значної суми, котрої він живає на закладанє шкіл ворожих єї релігійнім переконаням. Коли би она була знала, на яку ціль піде єї маєток, то чи можливо припустити, що она і в такім разї записалаб єму свій маєток? Та за сей брудний поступок я не згадував би, бо чоловік, що єго допустив ся, усунув ся уже з під людского суду, коли би не се, що се загальна черта вільномулярської секти, що она поступила инакше перед світом, а инакше перед собою. В нїй є всьо обманчиве, всьо брехливе, бо в нїй всьо є приготоване на се, щоби, коли її викриють, она могла ся виперти всього. Она подає ся за добродійне, то за наукове товариство, то за одно і за друге рівночасно, коли тимчасом не є жадним з них; она веде свою роботу під множеством ріжних імен, ріжн х форм, щоби не звертати на себе увагу. А коли її викриють під одним іменем, то відпекує ся себе самої і кричить голосно, що она не має нічого спільного з викритим товариством¹⁾. З того слїдує, що тайність є одною з єї головних черт²⁾. Се свідчить хіба о єї диявольських намірах, бо віяке товариство, що має благородні ціли, не потребує їх перед ніким скривати.

Щоби не зрадити ся перед тими, що не належать до секти, мають они свої знаки, свої вирази подібно, як стоваришеня злодїїв. Так приміром перед революцією у

Франції, добули раз нотаблі, що були всі масонами, свої шаблі і уложили їх на хрест над головою Людвіка XVI., щоби тим показати, що король є уже в їх власті³⁾. Король очевидно не знав, що се мало означати, а може і думав, що се знак почеси для него.

Дальшою характеристикою вільномулярства є впроваджуванє в блуд публичної опїнії. До збаламученя уживає оно двох чинників: печати і агітаторів, а то: печати для тих, що читають часописи, а агітаторів помежи найнижшими верствами народа. Як печатє так і агітатори мають голосити такі вісти, що ставлять противника в некориснім світлі, а тим самим посередно підносять належних до секти людей. Голошеня вісти нераз є умисно найбільше суперечні, щоби в них годї було зорієнтувати ся, цілє сих суперечних вістий є, щоби викликати в народї замїшанє, і щоби легко було взяти масонам керму в свої руки, коли би удало ся викликати революцію. Се довідумо ся з найпевнійшого жерела, з історїї Людвіка Блянка, що сам був вільномуляром, агітатором і революционером. Франція, каже він на початку своєї історїї, набрала від якогось часу дивного вигляду.

Тогди зачали справді кружити помежи народом всякі вісти, що єю заворушували. Говорено про особи звязані межи собою страшними присягами і то всі в намірі якихсь неясних цілей. Говорено про них, що они знають якісь тайни, що мають значні скарби і їм приписувано магічну власть⁴⁾ і т. д.

Не так склалось, як гадалось.

Уже вечоріло. Вдова Хотина сидїла під хатою на порозї й шила. Вже не добачала трохи і робота на гаразд слухалась: то нитка заплутав ся, то голкою вколе ся Хотина. Тодї вона кидала на хвилину свою роботу, протираєла старі очи кістьлявими руками і знову починала шити. Біля неї сидїв єї син, Лазур, молодий, гарний парубок і журно дивив ся — то на свою неню, то на свою вбогу оселю. Єго давила якась таємна журба. Серце кудись рвалося, чогось жадало, щось хотїло розказати, та не вмїло... і било ся безсвєло в грудях, як пташина в клітцї.

— Пора, сину! Я вже стара... Не здужаю. Ось і торби не в силі полатати! очи не добачають і руки не слухають ся... Візьми собі, хто тобі до любови!... Бог пошле вам щастя, і я коло вас спочивну, хоч на старість... Гірко жилось менї сину! Ти ж знаєш, батько вмер рано, а ти остав ся маленький — два ж роки тобі було. Сама побивалась, доки не зріє. — Тяжко жило ся сину!...

Хотина покляла руки на торбу. Сльози покотили ся з очий. Лазур глянув на неї і гірше засмутив ся; а очи горїли любовю і жалем до матерї.

— Ти покірний був змалку. Втіш же мене на старість, не ображай, сину!

— Мамо! я так зроблю, як ви бажаєте. Пі-

ду на заробітки, верну ся з грошима і одружу ся з Настєю... Я швидко вернусь; не журить ся, мамо! Хочу із злиднів виплутать ся!

— А на когоч ти мене покинеш?

— На Настю! Як рідна дитина буде доглядати й шанувати.

Любїть її!

— Боязно менї, сину! Ти відєш в чужий край, покинеш мене, а я тут лишусь одна, як палець, вікому й води подати, ні на кого глянути, слова промовити. Настя — чужа дитина та ще й дївчина, і не схоче, щоб про неї йшов поговір... Осудять її люди.

— Вона сього не боїть ся!

— То ти вже краще зараз одружись, а потім їди собі на заробітки.

— Думав уже я про се, та не виходить дїло; треба грошій, а їх немає. А хто позичить? Бідний я — і віхто не повірить менї.

Хотина замислилась. На її устах розлилась тяжка печаль. Єї останні бажаня розбивались о глуху стїну суворого житя бідного селянїна. Хотина не сперечалась із своїм почутєм, а оддавалась єму, як оддає ся хвилї трїска, що пливе за водою.

Руки неслухняно штурбали голкою в торбу а очи запливали слезами. Лазур підпер голову рукою і невесело дивив ся в просторонь. В єго душі йшла боротьба. Жаль єму було кидати стару матір і тяжко розлучати ся з Настєю. Хотїлось жити дома, з ненею й з Настєю, і вікуди не одлучати ся. — Але злидні гнали

єго в чужу сторону, — вона і лякала і вабила до себе...

— Піду, мамо! бо під лежачий камінь і вода не тече, — рішучо сказав він.

Хотина мовчала.

— Завтра раненько, як на світ благословить ся, вийду з села, щоб мало хто й бачив.

Хотина встала і тихенько, шкандибаючи, пішла в хату.

Сонце вже згасло. Весняний вечір тихо спускав ся на землю. Залунали по селу веселі співы молодї. Лазур сидїв піє хатою, і тяжка журба обгортала єго душу, серце й розум. Од веселих співів на душі ставадо тяжше. Пісні вливали в груди чужї радощі і будили власне горе; велике, тяжке горе нужди. І майбутнє єго щастє — марнїло, здавалось неможливим, далеким, мрійним. Одно горе панувало в єго душі і здавалось безкраїм, як море, і хмурним, як ніч. Стара мати, Настя і чужа сторона — опанували єго думами. Помалу закралась й надїя.

— Піду, не я один такий на світї; — потїшав він себе думкою, — таких єсть багато! Зароблю грошій, вернусь, одружу ся з Настєю, збудуємо нову хату, і будемо жити. Тодї і до нас прилине щастя... Весело буде... Неню доглянемо. — Лазур встав і бадьорою ходою вийшов за ворота...

Хотина не спала; вона цоралась у хатї, варила вечеряти, лаштувала торбу в дорогу, а потім почала молити ся Богу. В хатї панувала тиша, тільки цвїркун, невгаваючи цвїрінчав під

Вже надїйшли останні новости на ко- **АНТОНІЯ УВІЄРИ** Великий вибір. — — —
стюми і дамскі блюзки до магазину **★** ЛЬВІВ, улица Галицка ч. 10. **★** Добрий товар. — — —
Ціни незвичайно низькі.

Ще одною з характеристичних ціх вільномулярства є оклеветувати, понижати і опльовувати свого противника, а вивисшати своїх сторонників і робити кожного з них героєм. Наші брати, каже Вайсгавт, учителі і керманічі людского роду, повинні оголошувати ся публично яко найлучші з людей. Реґенти повинні учити ся штуки панованя, правління, не показуючи наверх, що они хотять панувати, або правити кимсь. Під покривкою покірности повинні виконувати безоглядну і безмежну власть і старати ся повести справи після плянів нашого стоваришеня.

Середники, що мають служити до кермованя людьми, є безчисленні; хто може всі описати?... Належить їх тільки змінити після обставин часу. В однім часі належить використати склонність людей до чудних річий; в иншім знов потяг до тайних товариств.

Коли стане ся щось неликого, щось визначного, то треба піддавати гадку, що се нам належить завдячити. — Коли знайде ся якийсь чоловік, що має великий розголос, задля своїх заслуг, то треба впоювати віру в инших людях, що він є одним з наших.

Треба надавати собі вигляд незвичайного чоловіка, що надає ся до сповнення визначних діл, окружати ся таємницями, щоби розворушувати уми.

Реґент повинен укривати свої слабкі сторони перед своїми підчиненими.

Треба старати ся всюди позискати для нашого товариства нарід; дуже добрим способом, що веде до тої цілі є вплив на школи.

Коли кому удасть ся захопити в свої руки часть управи (роз. в державі), то треба удавати, що не має ся ніякого впливу, щоби не розбудити чуйности инших. Противно там належить поступати, де не маєте ніякого значіння, а іменно тоді удавайте, що єсьте чоловіком, що може всьо. Таке поступованє кріпить наше сторонництво.

Всі неудачі нашого стоваришеня мають бути погребані в непамяті.

Реґенти мають займатися без перерви тим, що має на оці великі інтереси нашого стоваришеня, торговельними операціями і взагалі всім, що може причинити ся до нашої могутости. Они повинні також

робити всьо, що може мати який небудь вплив, щоби знайти способи до вправленя в рух всіх наших злучених сил.

В літературі є деякі люди в певних часах модними і мають незвичайний вплив на слабій голові; треба працювати в тім напрямі, щоби засади нашого стоваришеня стали ся модними і щоби молоді писателі розсівали їх помежи народом без своєї волі. Старайте ся, щоби наших писателів вихвалювано мжи публікою під небеса; ви будете промовляли в їх користь. Ви маєте видумувати безпереривно нові пляни, щоби єсьте могли побачити, як можна заволодіти в ваших провінціях публічним вихованєм, справою церковною, катедрами науки і проповідництвом.

Коли би котрийсь з реґентів уважав, що може допняти сеї цілі, щоби монастирі позамикано а їх добра видано в користь нашого стоваришеня, на примір до за помаганя учителів відповідних для сільських шкіл, то того рода пляни були би особливо добре прийті зі сторони старших.

Треба, щоби розгорячити голови, голосити з найбільшим перенятєм, що має

¹⁾ Le secret de la Franc-Maçonnerie, Paris 1905. стор. 47.

²⁾ Так і у нас після вільномулярского альманаху з перед кількох літ має бути у Львові 2 льожі а прецінь о їх ествованю мало хто знає.

³⁾ Le secret de la F. M., стор. 111.

⁴⁾ La France avait pris depuis quelque temps un aspect étrange.

Alors en effet commencèrent a courir parmi le peuple d-s rumeurs qui l'agitèrent en sens divers. Ou parlait de personnages liés entre eux par des serments redoutables et tout entiers a de ténébreux desseins. Ou les disait passeurs de secrets qui valaient des trésors et on leur attribuit un pouvoir magique... Гл. Le secret de la Franc-Maçonnerie стор. 112.

⁵⁾ Тамже стор. 102—103.

ся на цілі загальний інтерес людскости і впоювати рівнодушність до всяких тіснійших звязків або стоваришень⁵⁾.
(Дальше буде).

Огляд часописий.

(Французский публіцист Шерадам і Г. Сенкевич про польско-руські справи. Dziennik powszechny дає свої замітки):

Недавно великого шуму в польскім днешникарстві наробила статя франц. публіциста Шерадама про польско-руський спір. Шерадам був також перед кількома роками у Львові, сходив ся з Поляками і з Русинами і замітив, що Поляки спинають національно културний розвиток Русинів і не допускають до здійсненя оправданих домагань і потреб руского народу. Г. Сенкевич намагав ся збити докори Шерадама тим, що мовляв Українцям і Полякам в Росії і Полякам в Прусах гірше а Русини мають все, що їм треба в Галичині. Се звичайні аргументи і на се єму дав знов відправу Шерадам до него написаним отвертим листом.

Лист д. Chereadame'a до Сенкевича і відповідь сего останнього не сходять з сторін польских часописий та збогачують ся все новими коментарями. Повторювані за Сенкевичом заперення, що Поляки зовсім не повинні в ествованю «українського питання», котре все єсть «неославянську гармонію», та бажаня зменшити тепер значіне роздутото колісь самвижж Поляками галицького москвофільства — ось головні теми сих коментарів. В справі сій висловив ся ч. 56. і консервативно-національний „Dziennik Powszechny“. У великій вступній статі, піднаголовком «Фатальне непорозумінє» старає ся автор П. д. А. Мечнік розібратись в польско-українськім питаню та пояснити своїм читачам сучасне пересилєне неославянства. Згадавши про статі Крамаржа, Кіреєва, про погляди Бобрінского, Філевича, Вергуна та инших „неославістів“, питає він:

„Шож врешті розеднує Росиян та Польців? — показує ся — відповідає здивовано — українське питанє — (kwestja rusińska). — Ах, якеж се фатальне непорозумінє! — Тож ми тільки констатуємо факт так, як може єго констатувати безсторонний Німець або Француз. Українці

печю. Перед образами горіла маленька лампочка. Обличя святых виглядали з птьми і спокійно дивились на Хотину; а она стояла на колінах, склавши руки, і тихо шептала молитву. Їй здавалось, що Бог, тут, біля самої неї, що він чує її здавлені риданя, бачить єї сльози, і Хотині ставало легше. Вся душа єї, окрилена щирою молитвою, витала в надзорних країнах, де немає „ні печали ні воздыханя“...

— Се ви й досі, мамо, не спите? — спитав Лазур, увійшовши в хату.

— Ні, синку! Ніколи було — загаялась!... Вечеряй. А ти де се був?

— Ходив до Насті... прощати ся, бо може завтра не побачимось...

Знову стала мертва тиша в хаті. Тільки лампочка миготіла та цвіркун цвірінчав.

Було вже пізно. Лазур спокійно спав на полу, а над ним, згорбившись, сиділа єго мати і надивлялась на свого любого сокола! — На дворі стало сіріти. Лазур прокинув ся, помолвив ся Богу і став збирати ся.

— Прощайте, мамо! Хай Бог вас боронить! Я швидко вернусь.

— Сину, сину!.. На когоч ти... Та й завокла. На віях заблищали сльози і тихенько покотились по глибоких зморшках. Вона припала до синових грудий і счамяніла. Лазур стояв у обіймах старої неї, і з єго юнацьких очий сльози теж упали на її голову.

— І знову — сама!.. Боже, мій Боже!..

— Мамо, не плачте! Господь не допустить до лихого!

Лазур перехрестив ся, легенько взяв стару Хотину за плечі і посадив на лавці.

— Прощайте!.. І хутко вийшов у двері. Хотина вийшла й собі і дивилась, як полинув од єї ясний сокіл! — єї надія. А він ішов не о-

глядаючись і вже аж за селом обернув ся, сумно глянув у той бік, де осталась єго вбога хатина, і пішов далі... А за ним летіли думками неня і Настя.

Далеко вже остало ся село; а Лазур іде самотно з своїми чорними думками і з пекучим болем в серці... Вже й сонечко прокинуло ся; виїшло, рожеве, на ясно-блакитне небо і осяяло зелені лани. Жайворонки зняли ся в гору, і там забреніла стоголоса пісня. Вона хвилею котилась на землю і зливалась ся з чарівним шепотом віжних ростин, уквітчаних ранними росами. Краса неба і краса землі злились в обіймах і віжно тремтіли: проміня в росах і подих неба в травах... Краса, чарівна краса рідних ланів і рідного неба таємно вливалась Лазурови в груди, шептала єму чарівні слова про рідний край і будила любов і жаль до него! Стомлений Лазур сів на краю дороги, кинув навколо оком, глянув у той бік, де було село, і схиливши голову на руку, задумав ся. Ось хрестик, що мати дала на дорогу, хусточка од Насті. А може й справді вернути ся? Е, ні: сором! Та й чоґо вертати ся? Якось буде! Спочив хвилину, і пішов.

Перед ним на обрію ясували ся дерева, а зза них виглядала жовта будівля — станція. Через годину Лазур сидів у салі 3-ї класи і, дивуючись, кругом оглядав ся. Люди турбувались, голосно балакали, сьміялись. На лавках лежало брудне манатя, великі й малі клупочки і якісь розпластані сонні люди: їх роєм вкривали мухи, але сонні не ворушились, здавалось — вони були мертві. В кутку, схилившись на стіну, сидічи, спав обшарпаний рудий жид з якимсь ганям в руках. Цокали біля стойки, брязчали гроші... Над всім носив ся гамір, та дим махорки... В дверях показалась якась молоденька дівчина. Лазур глянув на неї, і нараз отерп... щось ло-

скотливо-холодне повіяло в грудях: єму, здалось що то Настя!..

— Куди, земляче, їдеш? — спитав Лазур чоловік в убогій свитні.

— Та на Херсон.

— На заробітки?

— Єґеж!

— А звідки сам?

— З Грайгорів!

— Не чув!

— А ви здалека?

— Я знід Біло Церківщини.

— Теж на заробітки?

— На заробітки. Я теж на Херсон. В гурті буде веселіше, а то самому якось моторошно. Ось уже й білети дають; ходім, візьмемо, а то щоб не спізнити ся.

Задзеленьчав дзвінок. Лазур жахнув ся, але спамятавсь і втихомирив ся. Через скілька хвилин прибув поїзд. Лазур вийшов на поміст.

— Кудиж се нам сідати? — спитав він тоґо „знакомого“.

— Ось у сю, 4-у класу, бо то червоні вагони не для людей, а для скота. Хутчій, щоб захопити місце, а то прийдець ся стоячи їхати; сила народу і все здаєть ся, на заробітки.

— На Херсон?

— І на Херсон, і на Таврию, і на Катеринослав! Я знаю, бо їду не перший раз! вернув ся звідти на Зелені Сьвята, а се знов гайда, Нечипоре!

(Дальше буде).

— є Українцями (Rusini są Rusinami), бо бажають ними бути; іншими словами, велике руске племя розділює ся суспільно та історично незалежно від польських або російських бажань... Був час — каже він далі — коли українська інтелігенція, тоді шляхта руска, підлягала і підлягла впливам польської культури можна сказати стихійно. Руска шляхта в Р.чи Посполитій стала польською настільки, що творить разом з корінною польською шляхтою одну цілість, переняту однаковими змаганнями та ідеалами. Се було, та пройшло (?). Колиж упала Річ Посполита, то в границях російської держави інтелігенція українська, що виросла з народних верств, ставала так само російською. Отжеж Українці збільшали польський елемент так само, як тепер в певній мірі збільшують елемент російський. Они були етнографічним матеріалом та й доси ним є в деякій мірі. В Галичині однак сей елемент зворушив ся та устами своїх духових провідників починає промовляти инакше як до Поляків так і до Росіян. „Ми не хочемо бути ані Ляхами ані Москалями, ми хочемо сотворити (!) осібний український народ, ворожий (!?) так до одних як і до других“. В Галичині, дякуючи політичній волі, Українці се та хаотична (?) сила, що пригадала собі козацькі та гайдамацькі гасла і ширить пожежу гвалту та ненависти. Українці являють ся не ідеальними, а реальними ворогами Поляків. З ними боре ся горстка старорусинів (!) котрі тепер назвали вже себе Росіянами. Але сі галицькі Росіяни се горстка інтелігенції, а народ вживає тої самої мови, придержує ся тих самих звичаїв, визнає ту саму віру (?), що і народ український (!) (тобто на Україні російській — Ред.). Отже боротьба галицьких Росіян з Українцями — се боротьба двох політичних партій, а не двох народів. Кажучи безсторонно, колиб Австрія, намітивши собі яку небудь територіяльну заміну, віддала Росії Східню Галичину, то сим онаб подарувала їй нещасте, бо українські гайдамаки напевне рознесли пожежу і счинили заколот по всій південній Росії. Російські державні мужі про се знають і мабуть сих данаєвих дарунків з австрійських рук не приймуть.

„Росіяни не хочуть бачити, як з етнографічної маси малоруського люду виділяє ся український народ, але ми бачимо звідки йде ся ненависть до нас, так само безцільна, як і неоправдава. Нас український рух в его козацько-гайдамацькій формі довів до крайної знемоги, потім до безсилости, а врешті до політичного упадку... Caveant в Росії consules... Хто зна, чи саме отсе українське питання, що являє ся тепер кісткою незгоди між Росіянами та Поляками, не стане в будучині кільцем взаємного зеднання. А коли се стане ся, то прийде тоді період реальної неославянської сили (sic!), не те, що теперешній період неославянських мрій, настільки шкідливих для нормального спільного життя Росіян з Поляками, наскільки нешкідливий для німецької експансії. Тепер ми лиш зазначаємо суть фатального непорозуміння, про котре вороги Славян знають мабуть більше, ніж сами Славяни.“

Коментарі до сеї статі мабуть не потрібні, бо тепер ясно, чому Поляки хотять єднати ся з Москалями.

Політичний огляд.

Заграниця.

Політичні згляди дозволили Росії поминути етичні і не звертати уваги на се, яким способом Караджорджевичі дістали ся на сербський престол; відвідини короля Петра в Петербурзі вже постановлені, тож не диво, що він не посідає ся з утіхи, висидівши ся цілих сім літ в Білгороді, позаяк ні один європейський двір не хотів его прийняти у себе. Але Росія притримує дещо загоностість Сербії: російська печать не бажає собі сего, щоби сербська печать поводила ся з нею занадто по товариски, а петербурські круги дають до пізнання, що не хотять мати до діла з деякими Білгородцями, які все ще мають сильний вплив на короля Петра і які властиво его зробили королем. Білгородські опозиційні дивніки остерегають перед занадто великими наді-

ями, які дехто лучить з подорожжю короля Петра. Навіть російська шовіністична печать поводить ся в останніх днях значно лагідніше супроти Австро-Угорщини і Німеччини, а петербурські дивніки подають навіть вісти про стрічу царя з цісаром Вільгельмом на водах Балтійського моря.

Замітним є становище англійської печати супроти відвідин короля Фердинанда і Петра на петербурзьких двір: она побоює ся порушення status quo на Балкані. Є отже надія, що Англія в злуці з Австро-Угорщиною і Німеччиною поділяють усмиряючо на політичну загоностість балканських держав. Вже й тепер не панує там так дуже воввничий і певний побіди дух. Чи з тих прогульок над Неву вийде яка користь для балканських держав? В Сербії розчаровують ся помалу і голосять, що Росія бажає привести Сербію в цілковиту зависимість від себе, а в сім помагає їй Пасич. Але най Росія уважає, щоби в тім згляді єї політика не дізнали заводу.

Перед поїздкою короля Петра вибрав ся сербський міністер заграничних справ Мильованович до Царгорода, щоби подорож свого короля зобразити як просту етикетальну візиту. Турецькому міністрови Ріфаат-баші і австро-угорському амбасадорови Палаявічичюму заявив він, що цілію Сербії є довести до приязних відносин між нею а Туреччиною та Австро-Угорщиною. Але місію Мильовановича утрудняє сербська печать, яка зовсім явно подає до відома сербські задушевні бажання, а іменно що до позискання Новобазарського санджаку дорогою купна, або в инший спосіб. Також зашкодить сему інтерпеліція одного сербського посла в турецькій парламенті в справі угнетеня его родимців в Старій Сербії і в санджаку. Властивою задачію Мильовановича, як він заявив дописувателеви „Політики“, є довести до порозуміння між Сербією, Болгарією і Туреччиною. Сей дневник додає, що прийде до заключеня союзу балканського, що в миролюбивість Австро-Угорщини і Німеччини в Сербії ніхто не вірить; для останньої є нині одиноким гаслом: „Si vis pacem, para bellum!“ Так виглядають миролюбні запевненя Мильовановича.

Хросимо вігхобити передплату.

Новинки

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Обр. Гл. св. Івана; римо-кат.: Францішки. — В четвер: руско-кат.: Тарасія; римо-кат.: 40 мучеників.

— **Ексц Митрополит** гр. Шептицький був дня 3. с. м. в Живцю у відвідинах архієпископа Кароля Стефана, а вчора був на послуханю у цісаря у Відні.

— **3 Тов-а ім. св. Ап. Петра у Львові.** На останніх загальних зборах членів Тов-а ім. св. Петра, які відбули ся дня 2. лютого с. р. під проводом о. сов. І. Черепашинського по уділеню уступаючому відділові абсолюторній вибрано новий відділ, котрий уконституовав ся в сей спосіб: о. митрат Туркевич Лев голова, о. др. Жук Йосиф містогорова, о. Давидович Н. секретар, о. Паньківський скарбник, о. др. Яремко Дм. контролор, оо. Стефанович Ан., др. Мипковський Т., Рудович Н., Лишняк В., члени відділу а оо. Гургула В., Левицький Яр., Лиско В. і Редкевич Амв. їх заступники.

З чистого доходу за рік 1909 призначено квоту 13500 К до розділу на запомаги убогим гр-кат. церквам. В виконаню сего рішення Виділ Тов-а розписує отсим конкурсе на ті запомаги з речинцем до 20. марця с. р. Прошеня виготовлені урядом (комітетом) парох, а законкомітовані дотичним урядом деканальним з докладним означенем висоти, роду і ціли, на яку тая запомога має бути ужита, належить предложити відділові, найлучше в дорозі через Митр. Консistorию. Прошеня внесені після визначеного речинця не будуть могли бути уагляднені. — За Виділа Тов-а ім. св. Ап. Петра: о. Лев Туркевич голова, о. Н. Давидович секретар.

— **Руска школа в Бразилії.** П. Клим Гутковський, редактор „Прапора“, отворив в Курітібі при тов-і ім. Шевченка руску школу і подбав о то, що австро-угорський консулат дарував тій школі багату книжку, велику стінну карту і грошеву запомагу. Наука розпочала ся дня 15. грудня м. р. Оплата за науку виносить 2 мільрейси місячно від дитини.

— **Грізний огонь** вибух вчора коло 8. години в Скнилові близько Львова. В середмістю Льво-

ва здавало ся, що горить на Вульці, бо кровава луна відбивалала ся ярко на густій мраці, що залягала околицю. Зі Львова виїхав пожарний табір, а також ратували місцеві пожарники-Соколи і Соколи з Рудна прибули з сиваквою. Завдяки сему згоріло лише вісім селянських господарств з 22 будинками. Сім погорільців було обезпечених. Причина пожару поки що невідома.

— **Нагла смерть.** В Чернівцях помер нагло в п'ятницю вечером славний баритоніст віденської двірської опери, Леопольд Демут. Смерть на удар серця заскочила его підчас концерту в ждальні для артистів „Музичного товариства“. Демут вже був відспівав першу точку і порядкував ноти до другого свого виступу. В хвили, коли з нотами в руках ступив кілька кроків, щоби вийти на естраду, захитав ся і вимовивши слова „зле мені“ упав на канапу піддержаний музиком проф. Дахсом, який приїхав з ним з Відня яко аккомпанітор. Мимо безпроволочної помочи сімох лікарів, покликаних з салі, Демут помер в несповна минуті. Тіло покійного вислано вже до Відня, де буде похоронений. Пок. Демут родив ся в 1860 р. в Берні. По науці оперового співу у віденського проф. Генсбаху виступав в операх в Галь, Берліні, Гамбургу, Липську, в Байруті, а від 1899 р. був героїчним баритоном в п'ятивірній опері у Відні з річною платнею 44 тисяч корон і з правом улаждувати власні концерти та виступати на концертах по інших містах. За кілька днів мав Демут співати в „Тосці“ в п'ятивірній опері у Відні, а потім мав виїхати на концерт до Берліна.

— **Незнаний лист Т. Шевченка.** До українського музею В. В. Тарновського в Чернігові подаровано лист Т. Шевченка з датою 16—VII. 1852., писаний в „Новопетровській Фортеці“ — певно до Лизогуба. При кінці листа Шевченко пише, щоби передано поклін „Ілії Івановичу і всім семейству Вашему, і сосѣду і сосѣдкѣ и Бѣгочѣ“. Писаний по московському певно тому, що пересилав ся з відома і через руки коменданта. Цікавий він тим, що, як бачимо, і в сей найтяжший період в житю поета (1850—1857) всеж була змога листуватись з близькими людьми. Певно, з часом знайде ся й більше таких листів в архівах.

— **Земельний Банк** гіпотечний має свої локалі в будинку „Двістра“ від ул. Підвале ч. 7. на І. поверсі. Нині в полудне при помочи нарочно уладжених руштовань витягано з дороги через вікно до Банку величезну касу вертгаймівську американської системи. Очевидно, що зараз збігла ся товпа цікавих людей подивляти „руську касу“. І справді сей велит помістив би не то зложений доси мільон, але й сто мільонів, чого і ми ему желаємо.

— **Дрібні вісти.** Вінчане п. Петро Остапа Глиньського, укіч. богослова, а п-ною Марією Аліцею Кмицикевичівною відбуло ся дня 6. с. м. в Фразі. Замість розсилки повідомлень новоженці зложили 100 К на прив. руску гімназію в Рогатині. — На приходстві в Смереківі коло Жовкві вибух дня 24. лютого пожар і знищив всі господарські будинки вартости 6.000 К. В огни згоріло 23 штуки худоби.

Оповідки

— **Позір, львівська українська громадо!** В четвер великий концерт в пам'ять Шевченка в сам день роковин его смерти. Нехай не бракне на тім концерті ані одної свідомої одиниці. Билети можна набувати в книгарни Тов-а ім. Шевченка.

— **Із Станіславава.** Ученики-Русини польської гімназії уладжують дня 11. с. м. о 6. год. вечером в салі тов-а ім. Моношка вечер в честь Т. Шевченка. Після вокально-музичної частини наступить вистава чотирох картин із драми Пант. Куліша п. з. „Байда, князь Євшневецький“.

— **3 Золочева.** Тов. укр. викладів ім. П. Могили уладжує в Золочеві в марці і цвітні с. р. популярно-наукові виклади. 1) Неділя, 13. марця: П. Карманський: „Етичний проблем в найзамітніших его формах“. 2) Неділя, 20. марця: др. К. Танякевич: „Розвиток чоловіка і его походжене“. 3) Неділя, 3. цвітня: І. Кокорудз: „Архітектура старинних Греків і Римлян“ (з світляними образами). 4) Четвер, 7. цвітня: В. Пачовський: „Про Мазепу“. 5) Неділя, 10. цвітня: о. Е. Громницький: „Про Будаїзм“. 6) Неділя, 17. цвітня: др. І. Раковський: „Расовість Українців“. 7) П'ятниця, 22. цвітня: П. Карманський: „Штука зі спеціальним уаглядненем модернізму“. Виклади відбувати муть ся в салі тов. „Родина“. Вступ 20 с, ученики, мщани й селяни 10 с. Початок точно о годині 6. вечером. Чистий дохід призначений на будову бурси „Просвіти“ в Золочеві.

— **Віче руских студентів** відбуде ся в суботу 12. с. м. в „Академічній Громаді“ у Львові. На порядку варад є: становисько укр. студентства супроти останніх подій в парламенті в університетській справі. Початок о 6. год. вечером.

— **„Сокіл“** в Коломиї скликав заг. збори членів на день 11. с. м. о 7. год.

— Шевченкове свято улагоджують рускі тов-а в Богородчанах дня 13. с. м. в салі польского „Сокола“ о 7.30 вечером.

— На будову дому львівского „Сокола“ зложили Вп.: Саломея Матвієва 2 К, Мария Кушніренко 1 К, Ол. Сопотницький 0.20 К, „Сокол“ в Янові 1 К; — в пушок: в „Сок. Базарі“ у Львові 4.70 К, в книгарні ім. Шевченка 1.40 К, в „Союзи мслочар.“ у Львові 0.50 К, в „Тов. руск. Штуки“ 2.92 К; а на прапор зложили Вп. Кость Паньківський 1.02 К, Григорій Гладюк 4 К, Кіндратчук Волод. 0.40 К, Михайло Коць 0.20 К, Хоминський Лев 0.20 К і Мих. Камарильський 0.20 К. Всім Вп. жертводавцям сердечне: Гаразд! від — *Комісії будови сокілній і прапаровой.*

— 3 Дрогобича. В понеділок дня 14. марця с. р. відбуде ся в міській салі гімнастичній о 1-ій годині по полудни народне віче у важких справах політичних і економічних. Прибуде також посол др. Стахура з рефератом про права рускої мови і про політичну ситуацію в парламенті. — За виділ Народної Ради: *Др. Олесницький, о. Бачинський.*

— Ціни місць на Шевченковім концерті у Львові в салі Фільгармонії дня 10. с. м.: фотелі в партері по 3, 2, і 1.50 К; льожі: партерові по 12 К, мезанінові і I поверха по 16 К, II поверха по 10 К; фотелі на II поверсі по 2 і 1.50 К, а на III пов. по 1 К, 60 с. і 40 с. Білеті продає книгарня Н. Товариства ім. Шевченка (Ринок 10).

— Ювілейне виданє „Русалки Дністрової“ з факсимілем письма, портретом і біограф. новинами до жителіси М. Шашкевича брошуроване по 1 К, а в саліновій оправі по 1.60 К, висилає о. Застирець — Тернопіль

Посмертні оповістки.

— Олекса Маринець, студент св. Богословія, упокоїв ся по довгій і тяжкій недужі у Львові дня 7. с. м. в 21. році житя. В. с. н.!

Наука, штука і література.

— Нова руска часопись. Недавно в Чернівцях вийшло ч. I нової часописи „Зеліничник“ що має бути духовим органом зеліничних робітників і стоятиме на сторожі їх прав. Ся часопись виходитиме раз на місяць під редакцією Осипа Безпалка. Видає її „Група центральної організації зеліничників в Чернівцях“.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Казна житя.

Сьогодні, вчера, як і всі останні дні, мені сумно.

Не всеж фейлетоніст мусить сьміяти ся, сьміятись навіть тоді — коли єму хочеть ся плакати?

Сьогодні я плачу! Плачу безсилий, плачу без сліз. І коли хто хоче мене слухати — будь ласка!

Не довго плакатиму! Пять хвилини. І за сей час розкажу вам казку. Стару, як світ, сумну як квилінне чайки, як риданє розбитої ліри.

І сердиту, як хвиля між скелями в морі... Ось вона, слухайте!

Сіре небо. Густиий, непрозорий туман оповив сотні, тисячі сел. Нудний, дрібний мрочить дощ. Скрізь ковбані, брудні баюри.

Сумно кроче зграя чорних ворон. „Погода гнилая“.

Обдерті хати. — Прорвані стріхи, вибиті вікна.

Немає тинів! Пусто у клунах; порожні комори.

Туг вільно смерть швендяє од хати до хати — не знаючи випну... Податки збирає.

За щось нам покута“, селяни мовляють. Холодні, холодні.

И шобжно хрест розложивши на грудях, та важко махнувши рукою, сердиті питають:

„Та колиж отой лікар до вас вже прибуде?“

Ждуть.

І не діжлавшись, заціпивши губи сухі, — спокійно вмирають.

Бідна мати ридає... Хто вони? Скільки їх сірих, нам невідомих?!

Може сотні, може полки? Чи може ще більше?!

Підіть і спитайте про се ви дяка. Той вам сердитий розкаже.

„Числа їм не має...“

„Що не день, то все гірше та гірше: Сьогодні вдесяте вже „вічну“ память“ співаю...“

А пошесть все ходить, бере, забирає старих і маленьких..

Запевне до раю... „Городяни і земство й всі добрі люди, ратуйте. Шліть лікарів, шліть...“

І хліб давайте, благаєм!.. Гукєє з далека учитель до нас, простираючи руки...“

А ми... сьміємось... З млинців і вина гучні карнавали будуєм, бенкети справляєм...“

І сьміючись у шинку, ми веселих шукаємо „тем“ для писаня...“

І сьміх сей шалений, сьміх злого шайтана без путя..“

Его не простять нам, не забудуть селяни!..“

Тіберій Горобець.

Телеграми

з дня 8. марця.

Відень. Хорій Лсегер втратив сьвідомість і зовсім осліп. Лише крик ділає на него. Катастрофи ожидають в кожній хвилі.

Царгород. На перско-турецкій границі прийшло до кровавої рівні межі курдйскими племенами. Багато людей згинуло.

Відень. Сего року в осени відбудуть ся цісарські маневри в середущій Галичині. Часть маневрів буде в угорских Карпатах. Возьмуть в них участь корпуси: львівський, перемиский і кошицький.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

від 1. до 16. марця 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представлєнє. В неділі і сьвята 2. представлєнє о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлєнє. Білеті вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5

Бюро учительське і службовє

Марії Немчиновскої, Львів, площа Академічна 3

Ол. Барвіньский, Историчний огляд засновин Народного Дому у Львові (на основі жерел). — Ціна 80 сотиків.

Ол. Барвіньский, З останних десятиліть XIX віку. — Ціна 40 сот.

W sprawie uniwersytetu lwowskiego list Edw. Gnięwoza, szefa sekcijnego ministerstwa wuznań i ośw. do Alexandra Barwińskiego — Ціна 10 сот.

Гомерово Одиссея, переклад Ніщиньского Байди. Ч. I і II. — Ціна 4 К 40 с.

Метаморфози Овідія, переклад Сердешного — Ціна 1 К.

Григорій С. Скворода. — Ціна 30 с.

Кониський, Непримирена. — 40 с.

Куліш, Дон Жуан Байрона. — 40 с.

Антін Головатий, Уманця. — 30 с.

Шевченко, Наймишка, повість. — 60 с.

Княгиня 30 с.

Проф. Ратміров, повість Мордовця. — 40 с.

Оржешко, Великий, новела. — 50 с.

Йов, переспів П. Ратая. — 1 К.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ або в книгарні Н. Товариства ім. Шевченка.

Телефон 788. — Конто щадниці почтової 25.261.

Товариство взаїмних обезпечєнь

„Дністер“

у Львові, ул. Руска ч. 20. (власний дім).

приймає обезпечєня будинків, збіжа і знарядів господарских, від шкід огне-вих під корисними услівями, числить умірковані премії за обезпечєня,

ліквідує шкоди безпроволочно по пожарі,

уділяє обезпечєним членам з річної надвижки звороти.

За рік 1909 припадає на користь членів зворот 10%.

Поліси „Дністра“ приймає при позичках Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса Ощадности, Руска Щадниця і інші каси ощадности.

Через „Дністер“ можна асекуровати ся на жите в Товаристві взаїмних обезпечєнь в Кракові. Інформації до обезпечєнь уділяють агенції „Дністра“.

Зголшенєя письменних господарів о агенцію приймають ся тільки з таких громад, де єще не робить инший агент „Дністра“.

Фонди „Дністра“ 31/12 1909 виносять:

Фонд резервовий і резерва премій К 2,146.977.—; инші фонди К 594.647.—; разом К 2.781.624.—

Канцелярії Товариства отворені для сторін від год. 8—2.

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туюк і паперців з першої галицько-рускої фабрики Евгєна Біліньского в Збарзжі.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сироти і вдови по сьвячениках.

Держім ся покликую: Свій до свого!

Розклад зеліничних поїздів

важний від 1. січня 1910.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ноці
Кракова	7:50	8:55	1:30	6:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Тарнога	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:05	—	2:05	5:58	9:30
Черновець	—	—	—	6:40	12:20
Станиславова	5:45	—	—	—	—
Коломиї	—	10:20	—	—	—
Стрия і Тухлі	7:29	11:45	4:25	—	11:00
Самбора	8:00	9:57	2:00	—	9:00
Сокала	7:10	12:40	4:50	—	—
Яв рови	8:05	—	5:00	9:00	—
Брухович (що дня)	—	—	5:11	—	—
Підгаєць	—	11:15	—	—	9:58
Винник	—	—	—	—	12:15
На Підзамче з:					
Підволочиск	7:01	11:40	2:00	5:15	10:12
Бродів	7:01	—	2:00	5:15	10:12
Підгаєць	—	10:54	—	9:44	11:5
Винник	7:26	—	—	6:29	—
На Личанів з:					
Підгаєць	—	10:36	—	9:27	11:38
Винник	—	7:08	—	6:11	—
Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ноці
Кракова	7:50	8:25	3:15	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:—	2:16	8:00	11:10
Черновець	6:10	9:35	—	—	10:38
Черновець	—	9:10	2:23	—	2:50
Станиславова	—	—	2:50	—	—
Коломиї	—	—	—	6:00	—
Стрия	7:30	—	1:45	6:55	11:25
Самбора	6:00	9:05	3:40	—	10:45
Сокала	6:14	11:05	—	7:10	—
Яворова	8:20	—	—	6:30	—
Брухович (будні дни)	—	—	3:20	—	—
Брухович (нед. і сьв.)	—	—	2:01	—	—
Підгаєць	5:58	—	—	6:16	—
Винник	5:52	—	—	—	—
З Підзамча до:					
Підволочиск	6:35	11:00	2:31	8:29	11:32
Бродів	6:35	11:00	2:31	8:29	—
Підгаєць	6:12	—	—	6:30	—
Винник	5:35	—	1:0	—	—
З Личанова до:					
Підгаєць	6:32	—	—	6:50	—
Винник	5:53	—	1:49	—	—

ЗАМІТКА: Поспінні поїзди печатані товстим друком. — *) Лише в неділі.